

JURISPRUDENTIENIEUWSBRIEF • BESTUURSRECHT

Landelijk Bureau Vakinhoud rechtspraak, team bestuursrecht

Externe email redactieJnB@rechtspraak.nl

Telefoon 088 361 1020

Citeertitels JnB 2024

Inhoud

In deze Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht vindt u de volgende onderwerpen:

Algemeen bestuursrecht	2
Schadevergoedingsrecht	3
Handhaving	3
Omgevingsrecht	5
Omgevingswet	5
Wabo	6
8.40- en 8.42-AMvB's	11
Natuurbescherming	11
Ziekte en arbeidsongeschiktheid	12
Bijstand	13
Sociale zekerheid overig	14
TOZO, NOW, TOFA	14
Bestuursrecht overig	15
APV-Exploitatievergunning	15
Arbeidsomstandighedenwet	15
Wet beheer rijkswaterstaatswerken	22
Vreemdelingenrecht	23
MVV	23
Asiel	23
Opvang	27
Richtlijnen en verordeningen	28
Toezicht en vrijheidsontneming	31

De Jurisprudentienieuwsbrief Bestuursrecht (JnB) komt – uitgezonderd in vakantieperiodes – elke week uit en bevat een selectie van de meest actuele en belangrijkste bestuursrechtelijke jurisprudentie. De uitspraken worden per (deel) rechtsgebied aangeboden. Door in de inhoudsopgave op het onderwerp van voorkeur te klikken komt u direct bij de uitspraken op het desbetreffende rechtsgebied. De essentie van de uitspraak wordt beknopt weergegeven in koptekst en samenvatting. De link onder de uitspraak leidt door naar de volledige tekst van de uitspraak.

Algemeen bestuursrecht

JnB 2024, 205

ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:926](#)

korpschef van politie.

Awb 1:3

Wet Politiegegevens (hierna: Wpg) 25, 28, 29

BESLUIT. I.c. wordt geoordeeld dat de beslissing van de korpschef om een e-mail met [appellant] betreffende politiegegevens te gaan versturen aan de Duitse politie geen besluit is in de zin van de Awb omdat niet voldaan is aan de voorwaarden van artikel 1:3 van de Awb. De betreffende beslissing is geen beslissing zoals bedoeld in artikel 29 van de Wpg. Hierin staat dat alleen beslissingen op een verzoek als bedoeld in artikel 25 of 28 een besluit in de zin van de Awb zijn. Alleen bij deze beslissingen staat beroep bij de bestuursrechter open. Een verzoek op grond van artikel 25 of 28 van de Wpg is i.c. niet aan de orde en daarom kan tegen deze beslissing geen beroep bij de bestuursrechter worden ingesteld.

JnB 2024, 206

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 16-02-2024, [ECLI:NL:RBZWB:2024:927](#)

minister van Infrastructuur en Waterstaat, verweerder.

Awb 6:13

Wet beheer rijkswaterstaatswerken (hierna: Wbr) 1

ONTVANKELIJKHEID. VOORBEREIDINGSPROCEDURE. WET BEHEER RIJKSWATERSTAATSWERKEN. Jurisprudentie “Varkens in Nood”. Wijzigingsbeschikking voor het wijzigen, onderhouden en het behouden van en shop als aanvullende voorziening met werken behorend bij de basisvoorziening energielaadpunt voor elektrische motorvoertuigen. I.c. wordt geoordeeld dat eiseres redelijkerwijs kan worden verweten dat zij geen zienswijze tegen het bestreden besluit naar voren heeft gebracht. Er bestaat geen aanleiding om deze zaak te beschouwen als een omgevingsrechtelijke zaak als bedoeld in de uitspraak van 14 april 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:786](#)). Dit sluit overigens niet uit dat een besluit op grond van de Wbr onder omstandigheden wel een omgevingsrechtelijke zaak kan zijn. Eiseres heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat het bestreden besluit aanzienlijke gevolgen voor het milieu heeft en daarom beschouwd moet worden als een omgevingsrechtelijke zaak.

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Wet beheer Rijkswaterstaatswerken” (JnB 2024, 228).

[Naar inhoudsopgave](#)

Schadevergoedingsrecht

JnB 2024, 207

ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:960](#)

minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Awb 5:40 e.v.

EVRM 6

Beleidsregel boeteoplegging arbeidsomstandighedenwetgeving (hierna: de Beleidsregel)

BESTUURLIJKE BOETE. REDELIJKE TERMIJN. I.c. heeft [appellant] tevergeefs betoogd dat de boete moest worden gematigd wegens overschrijding van de redelijke termijn, omdat die termijn al zou zijn aangevangen met de aanzegging van een boete in een brief over stillegging van de werkzaamheden, dan wel met het boeterapport. In de regel wordt eerst met de kennisgeving van de boete een handeling verricht waaraan een overtreder de verwachting kan ontlenen dat hem een boete zal worden opgelegd. Verwijzing naar uitspraak ABRS van 18 september 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:3203](#) (onder 4.1). Hoewel niet is uitgesloten dat in een concreet geval reeds voor de kennisgeving een concrete handeling wordt verricht waaraan de overtreder in redelijkheid die verwachting kan ontlenen, is de enkele aanzegging van een boeterapport te onbepaald van aard om als zodanige handeling te kunnen worden aangemerkt. Niet is gebleken van andere concrete handelingen waaraan [appellant] de verwachting kon ontlenen dat hem een boete zou worden opgelegd. Dat het volgens de opsteller van het boeterapport gaat om overtredingen waarvoor direct een boete wordt opgelegd, betreft informatie die uit de Beleidsregel volgt. Dergelijke uitingen zijn niet ongebruikelijk. Hiermee zijn geen ondubbelzinnige handelingen als hiervoor bedoeld, verricht waaruit [appellant] al vóór de boetekennisgeving het voornemen kon afleiden dat er een boete zou worden opgelegd. Verwijzing naar de uitspraak van de ABRS van 31 mei 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2097](#). De redelijke termijn is daarom i.c. aangevangen met de boetekennisgeving, dan wel op een later moment, omdat [appellant] de ontvangst van die kennisgeving bestrijdt.

[Naar inhoudsopgave](#)

Handhaving

JnB 2024, 208

MK ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:949](#)

college van burgemeester en wethouders van Sint Anthonis, thans college van burgemeester en wethouders van Land van Cuijk.

Awb 4:94 lid 1, 4:111 lid 1, 5:35

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo)

VERBEURTE EN INVORDERING. Last onder dwangsom. I.c. heeft de rechtbank terecht vastgesteld dat de bevoegdheid van het college tot invordering van dwangsommen niet was verjaard. Uit de uitspraak van 20 juni 2018 ([ECLI:NL:RVS:2018:2016](#)) volgt niet dat de invorderingstermijn alleen kan worden verlengd als een invorderingsbesluit is genomen. Hierin is overwogen dat het sturen van een aanmaning voordat een invorderingsbesluit is

genomen, de verjaring van de invorderingsbevoegdheid niet stuit, maar daaruit kan niet worden afgeleid dat een besluit tot uitstel van betaling de verjaringstermijn niet verlengt zolang nog geen invorderingsbesluit is genomen. Daarbij wordt naast artikel 4:111 van de Awb ook gewezen op artikel 5:37, eerste lid, van de Awb dat bepaalt dat een invorderingsbesluit moet zijn genomen voordat het bestuursorgaan kan aanmanen tot betaling van de dwangsom. Voor het verlenen van uitstel van betaling geldt dat niet.

Besluit waarbij het college een last onder dwangsom heeft opgelegd wegens het in afwijking van de voor de inrichting geldende omgevingsvergunningen ventileren van de pluimveestallen van haar pluimveehouderij. [...]

Invorderingsbevoegdheid verjaard?

3. [appellante A] betoogt dat de rechtbank ten onrechte heeft vastgesteld dat de bevoegdheid van het college tot invordering van de dwangsommen, als die na 14 februari 2020 zijn verbeurd, nog niet is verjaard. [...]

3.2. Niet in geschil is dat de begunstigingstermijn voor het laatst is verlengd tot en met 14 februari 2020, dat tot op heden niet aan de last is voldaan en dat daarom op 21 februari 2020 de eerste dwangsom van € 2.750,00 van rechtswege is verbeurd. Dat betekent dat op dat moment de verjaringstermijn van één jaar van de bevoegdheid tot invordering van de eerste verbeurde dwangsom begon te lopen tot in beginsel 21 februari 2021.

Anders dan [appellante A] betoogt, is het niet zo dat alleen door het nemen van een invorderingsbesluit kon worden voorkomen dat de invorderingsbevoegdheid op die datum zou verjaren. Zoals is bepaald in artikel 4:111 van de Awb en zoals de Afdeling ook eerder heeft overwogen, bijvoorbeeld in de uitspraak van 19 juni 2013, [ECLI:NL:RVS:2013:CA3682](#), wordt met een besluit tot uitstel van betaling voor een bepaalde termijn, de termijn voor verjaring van de invorderingsbevoegdheid ook met die termijn verlengd. Zoals de Afdeling ook eerder heeft overwogen, in haar uitspraak van 2 oktober 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:3320](#), is daarvoor niet vereist dat eerst een invorderingsbesluit is genomen. Anders dan [appellante A] betoogt volgt uit de door [appellante A] aangehaalde uitspraak van 20 juni 2018 [Red.: [ECLI:NL:RVS:2018:2016](#)] niet dat de invorderingstermijn alleen kan worden verlengd als een invorderingsbesluit is genomen. In die uitspraak is overwogen dat het sturen van een aanmaning voordat een invorderingsbesluit is genomen, de verjaring van de invorderingsbevoegdheid niet stuit, maar daaruit kan niet worden afgeleid dat een besluit tot uitstel van betaling de verjaringstermijn niet verlengt zolang nog geen invorderingsbesluit is genomen. Daarbij wijst de Afdeling naast voormeld artikel 4:111 van de Awb ook op artikel 5:37, eerste lid, van de Awb dat bepaalt dat een invorderingsbesluit moet zijn genomen voordat het bestuursorgaan kan aanmanen tot betaling van de dwangsom. Voor het verlenen van uitstel van betaling geldt dat niet.

In dit geval heeft het college met de besluiten van 1 februari 2021, 1 april 2021, 26 mei 2021 en 4 augustus 2021 uitstel van betaling verleend voor de duur van in totaal zeven maanden. Daarmee heeft het college de verjaringstermijn van zijn invorderingsbevoegdheid verlengd tot 21 september 2021. Op het moment van de aangevallen uitspraak, 19 mei 2021, was die verlengde verjaringstermijn nog niet verlopen. De rechtbank heeft dan ook terecht vastgesteld dat de bevoegdheid van het college tot invordering van dwangsommen niet was verjaard. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Omgevingsrecht

Omgevingswet

JnB 2024, 209

Rechtbank Oost-Brabant, 12-02-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:471](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Land van Cuijk, verweerder.

Invoeringswet Omgevingswet artikel 4.23, lid 1

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. HANDHAVING. Een redelijke uitleg van artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet brengt mee dat oud recht ook van toepassing blijft in een geval waarbij vóór 1 januari 2024 een last onder dwangsom is opgelegd, maar in geschil is of sprake is van overtreding van een wettelijk voorschrift.

[...] 4.1 In dit geval zijn partijen verdeeld over de vraag of met een ronde die korter duurt dan acht weken, sprake is van een overtreding van artikel 2.1, eerste lid, aanhef en onder e, van de Wabo, omdat daarmee in strijd met de vergunning wordt gehandeld. Naar het oordeel van de rechtbank brengt een redelijke uitleg van artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet mee dat oud recht ook van toepassing blijft in een geval waarbij vóór 1 januari 2024 een last onder dwangsom is opgelegd, maar in geschil is of sprake is van overtreding van een wettelijk voorschrift. Daarvoor verwijst de rechtbank naar de geschiedenis van de totstandkoming van de Invoeringswet Omgevingswet (Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, blz. 449 en 493) waaruit de uitdrukkelijke bedoeling blijkt om een eerbiedigende werking aan lopende handhavingsprocedures toe te kennen. Een andere opvatting zou ertoe kunnen leiden dat het toepasselijk recht lopende een handhavingsprocedures kan wijzigen, afhankelijk van de beantwoording van de vraag of sprake is van een overtreding, wat uit een oogpunt van rechtszekerheid ongewenst is.

4.2 Met het besluit van 26 oktober 2022 heeft het college aan eiseres een last onder dwangsom opgelegd. Dat betekent, gelet op de hiervoor weergegeven uitleg van artikel 4.23, eerste lid, van de Invoeringswet Omgevingswet dat in dit geval de Wabo, zoals die gold vóór 1 januari 2024, van toepassing blijft, ongeacht of sprake is van een overtreding of niet. [...]

JnB 2024, 210

MK Rechtbank Limburg, 08-02-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:629](#)

college van burgemeester en wethouders van Horst aan de Maas, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.4

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (hierna: Wabo)

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO-milieu. Aanvraag veranderingsvergunning en ambtshalve actualisering revisievergunning. Op 1 januari 2024 zijn de Omgevingswet en de Invoeringswet Omgevingswet in werking getreden. Op grond van (met name) artikel van 4.4. van deze Invoeringswet blijft hier het oude recht van toepassing, in het bijzonder de Wabo. Het beroep beperkt zich tot de (ambtshalve) actualisering van de revisievergunning.

JnB 2024, 211

Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 15-02-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:822](#)

college van burgemeester en wethouders van Leudal, verweerder.

Omgevingswet

Invoeringswet Omgevingswet 4.23

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht

Activiteitenbesluit milieubeheer

OMGEVINGSWET. OVERGANGSRECHT. WABO-milieu. ACTIVITEITENBESLUIT.

Bestuursdwang. I.c. zijn de bestreden besluiten onder meer gebaseerd op de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht, Beluit omgevingsrecht, het Activiteitenbesluit milieubeheer en de bijbehorende Activiteitenregeling. Op 1 januari 2024 zijn deze wettelijke regelingen ingetrokken, is art. 18.2 van de Wet milieubeheer (Wm) gewijzigd en is de Omgevingswet in werking getreden. Uit het overgangsrecht van artikel 4.23 van de Invoeringswet Omgevingswet volgt dat het oude recht op de bestuurlijke sancties van toepassing blijft.

Zie voor jurisprudentie over dit onderwerp het MKO kennisdossier [Tekstblokken Omgevingswet](#).

[Naar inhoudsopgave](#)

Wabo

JnB 2024, 212

MK ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:957](#)

college van burgemeester en wethouders van Tilburg.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo) 2.1 lid 1 aanhef en onder a en c, 2.1 lid 3, 2.3a lid 1

Besluit omgevingsrecht (Bor) bijlage II artikel 1, artikel 2 aanhef en lid 3

WABO. HANDHAVING. OVERTREDING. BOR. ACHTERERFGEBIED. Indien aanstonds duidelijk is wat de voorkant van een hoofdgebouw is als bedoeld in de definitie van achtererfgebied in artikel 1, eerste lid, van bijlage II van het Bor, wordt niet toegekomen aan wat het bestemmingsplan daar mogelijk over bepaalt. Of die duidelijkheid al dan niet bestaat, staat ter beoordeling van de bestuursrechter. Onduidelijkheid ontstaat niet enkel doordat één van de partijen, in dit geval het college, de voorkant van het hoofdgebouw ter discussie stelt.

[...] Bij besluit van [...] heeft het college [wederpartij] onder oplegging van een dwangsom gelast een zonder vergunning gebouwde overkapping op het perceel

[...] 4.2 [...]

[...] - Over de voorkant van het hoofdgebouw

4.3. De rechtbank heeft ook terecht het betoog van het college, dat de overkapping niet in achtererfgebied staat omdat volgens de definitie van voorgevelrooilijn in het bestemmingsplan de westgevel de juridische voorkant van de woning is, niet gevolgd.

Zij heeft onder verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling van 14 oktober 2020

([ECLI:NL:RVS:2020:2431](#), overweging 3.2), terecht overwogen dat het achtererfgebied kan worden bepaald door vast te stellen wat de voorgevel van het hoofdgebouw is. Pas als discussie ontstaat over de vraag welke gevel de voorgevel is, moet primair worden afgegaan op de ligging van de voorgevelrooilijn zoals die in het bestemmingsplan of de bouwverordening is aangegeven. Uit de

genoemde uitspraak blijkt verder dat als ook dan nog twijfel bestaat, de feitelijke situatie doorslaggevend is voor de vraag waar zich de voorgevel bevindt.

Deze rechtspraak moet zo worden begrepen, dat indien aanstonds duidelijk is wat de voorkant van een hoofdgebouw is als bedoeld in de definitie van achtererfgebied in artikel 1, eerste lid, van bijlage II van het Bor, er niet wordt toegekomen aan wat het bestemmingsplan daar mogelijk over bepaalt. Of die duidelijkheid al dan niet bestaat, staat ter beoordeling van de bestuursrechter. Onduidelijkheid ontstaat niet enkel doordat één van de partijen, in dit geval het college, de voorkant van het hoofdgebouw ter discussie stelt.

De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat in dit geval aanstonds duidelijk is dat de voorkant van de woning onmiskenbaar aan de oostzijde ligt. De voorkant van de woning is dus de oostgevel, aan de zijde van de Zunderstraat. Daar bevinden zich aan de straat de voortuin en de oprit, waarvandaan de woning kan worden betreden. Aan die zijde bevindt zich ook het huisnummer. Dit betekent op grond van de hiervoor besproken rechtspraak, dat, anders dan het college betoogt, de rechtbank terecht niet is toegekomen aan de regeling over de voorgevelrooilijn in het bestemmingsplan.

4.4. De conclusie die volgt uit 4.2 en 4.3 hiervoor, is dat de rechtbank terecht heeft geoordeeld dat de overkapping in achtererfgebied staat als bedoeld in artikel 1, eerste lid, en artikel 2, aanhef en derde lid, van bijlage II van het Bor. [...]

JnB 2024, 213

ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:958](#)

college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Besluit omgevingsrecht (Bor) Bijlage II artikel 1 lid 2 aanhef en onder b

WABO. HANDHAVING. VERGUNNINGVRIJ. Uit artikel 1, tweede lid, aanhef en onder b, van bijlage II van het Bor volgt dat uitgangspunt is, dat bij het meten van de hoogte van een bouwwerk dient te worden gemeten vanaf de oorspronkelijke als natuurlijk aan te merken terreinhoogte. Bij de beoordeling of een ophoging past bij het verloop van het terrein dienen niet alleen het desbetreffende perceel, maar ook de omliggende percelen te worden betrokken.

[...] Bij besluit van [...] heeft het college een verzoek van [appellant] om handhavend op te treden tegen het zonder omgevingsvergunning realiseren van een berging en een tuinmuur op het perceel [locatie A], afgewezen.

[...] 8.1. De hoogte van zowel de berging als de tuinmuur dienen te worden gemeten met toepassing van artikel 1, tweede lid, aanhef en onder b, van bijlage II van het Bor. [...]

8.2. Volgens de nota van toelichting bij het Bor (Stb. 2010, 143, blz. 139) leidt het criterium in artikel 1, tweede lid, onder b, van bijlage II van het Bor, dat niet bij het verdere verloop van het terrein passende, ophogingen of verdiepingen aan de voet van het bouwwerk buiten beschouwing moeten blijven, ertoe dat gronden niet eerst vrijelijk en ongelimiteerd opgehoogd kunnen worden, waarna vervolgens vanaf dat nieuwe peil de hoogtebepaling van het vergunningvrije bouwwerk kan plaatsvinden. Indien ophogingen of verdiepingen zijn aangebracht die niet bij het natuurlijk verloop van de grond passen, behoren deze bij het meten van de hoogte van het bouwwerk buiten beschouwing te worden gelaten. In dat geval dient te worden gemeten vanaf de oorspronkelijke, voor de plaatsgevonden ophoging of verdieping aanwezige, als natuurlijk aan te merken terreinhoogte. Een uitzondering hierop geldt voor situaties waarin ophogingen of verdiepingen noodzakelijk zijn om het bouwwerk te kunnen realiseren.

8.3. Gelet hierop volgt uit artikel 1, tweede lid, aanhef en onder b, van bijlage II van het Bor dat uitgangspunt is, dat bij het meten van de hoogte van een bouwwerk dient te worden gemeten vanaf de oorspronkelijke als natuurlijk aan te merken terreinhoogte. Bij de beoordeling of een ophoging past bij het verloop van het terrein dienen niet alleen het desbetreffende perceel, maar ook de omliggende percelen te worden betrokken. Uit het door partijen overlegde en ter zitting getoonde kaartmateriaal en de foto's blijkt dat de percelen van [belanghebbende] en [appellant] zijn gelegen in een dijklichaam, waarbij het terrein niet egaal is en afloopt van zuid naar noord en van oost naar west. Het perceel van [appellant] ligt, zoals blijkt uit dit kaartmateriaal, hoger dan het perceel van [belanghebbende]. Na de realisatie van de tuinmuur en de berging is het perceel van [belanghebbende] geëgaliseerd. Daarbij is het terrein ten zuiden van de woning van [belanghebbende] opgehoogd tot het peil van de woning. Middels een keerdam is het terrein aan de oostkant van de tuinmuur en de berging ook opgehoogd tot het peil van de woning. Als gevolg van de egalisering ligt het perceel van [belanghebbende] nu hoger dan het perceel van [appellant]. Hierdoor ogen de tuinmuur en de berging hoger dan passend is bij het verdere verloop van het terrein. Gelet hierop kwalificeert de egalisering van het terrein als een ophoging die niet past bij het natuurlijk verloop van het terrein. Voorts was de ophoging niet noodzakelijk voor het realiseren van de berging en de tuinmuur.

8.4. Gelet op het vorenstaande heeft de rechtbank ten onrechte overwogen dat het college bij de bepaling van de hoogte van de tuinmuur en de berging terecht het afgewerkt terrein - dus de perceelhoogte na egalisering - als uitgangspunt heeft genomen. Uitgaande van deze wijze van meten, zijn de berging en de tuinmuur ten onrechte zonder omgevingsvergunning gebouwd en in stand gelaten. [...]

JnB 2024, 214

Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag, 20-02-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:2054](#)

college van burgemeester en wethouders van Leidschendam-Voorburg, verzoeker.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. SPUITVRIJE ZONES. Verzoek om opheffing geschorste omgevingsvergunning voor het oprichten van een vrijstaande woning wordt afgewezen. I.c. wordt geoordeeld dat de aanvullende notitie van de Adromi groep van 20 september 2023 niet als een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek worden beschouwd als bedoeld in de rechtspraak van de Afdeling over de afstand tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt.

[...] 1. In deze uitspraak beslist de voorzieningenrechter op het verzoek om opheffing van de bij uitspraak van 30 juni 2023 door de voorzieningenrechter getroffen voorlopige voorziening.

Met het besluit van het college van 25 april 2023 heeft het college aan vergunninghoudster een omgevingsvergunning verleend voor het oprichten van een vrijstaande woning aan de [adres] te [plaatsnaam 2] .

[...] 11. Uit vaste rechtspraak van de Afdeling volgt dat in het algemeen een afstand van 50 meter tussen gevoelige functies en agrarische bedrijvigheid waarbij gewasbeschermingsmiddelen worden gebruikt, niet onredelijk wordt geacht. Het is toegestaan deze afstand te verkleinen als daaraan een deugdelijke motivering ten grondslag ligt. In eerdere uitspraken heeft de Afdeling overwogen dat een kortere afstand kan worden gemotiveerd aan de hand van een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek. Zie bijvoorbeeld de uitspraak van 10 februari 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:276](#)).

12. Naar het voorlopig oordeel van de voorzieningenrechter kan de aanvullende notitie van de Adromi groep van 20 september 2023 niet als een zorgvuldig op de locatie toegesneden onderzoek worden beschouwd als bedoeld in deze rechtspraak van de Afdeling.

13. De voorzieningenrechter acht daarbij in de eerste plaats van belang dat in deze notitie van 20 september 2023 wederom het EFSA-model gehanteerd, waarvan de Afdeling in de hiervoor onder 10. genoemde uitspraken van 2 augustus 2023 en 6 december 2023 heeft geoordeeld dat dat EFSA-model ook na nadere onderbouwing niet valt aan te merken als een algemeen wetenschappelijk aanvaard model waarmee in het kader van een goede ruimtelijke ordening afstanden voor aanvaardbare spuitvrije zones kunnen worden bepaald.

De aanvullende notitie bevat hoofdzakelijk weerleggingen door de onderzoeker van kritiekpunten die de Afdeling tot voormeld herhaald oordeel heeft gebracht. Nog daargelaten dat deze opheffingsprocedure zich niet leent voor een diepgaande beschouwing van die weerleggingen, heeft de voorzieningenrechter op het eerste gezicht geen in het oog springende nadere wetenschappelijke onderbouwing kunnen aantreffen als vereist door de Afdeling. Voor zover gesteld wordt dat er geen onaanvaardbaar blootstellingsrisico kan zijn omdat gewasbeschermingsmiddelen die kunnen worden gebruikt al op veiligheid zijn beoordeeld bij de toelating tot de Europese markt, wijst de voorzieningenrechter erop dat de Afdeling in de uitspraak van 6 december 2023 heeft overwogen dat dit onverlet laat dat op dit moment geen wetenschappelijke informatie beschikbaar is waarmee mogelijke risico's voor kinderen onder 1 jaar en zwangeren en door cumulatie en drift in beeld kunnen worden gebracht en op verantwoorde wijze kunnen worden meegenomen bij het bepalen van een aanvaardbare afstand. [...]

JnB2024, 215

Voorzieningenrechter Rechtbank Oost-Brabant, 19-02-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:614](#)

college van burgemeester en wethouders van de gemeente Meierijstad, het college.

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Besluit op de ruimtelijke ordening (Bro) 3.1.6 lid 2

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. VERKLARING VAN GEEN BEDENKINGEN. I.c. wordt geoordeeld dat de Beleidsnotitie "Huisvesting van arbeidsmigranten: maak er werk van!", die op 6 juni 2019 door de raad is vastgesteld, een vastgesteld ruimtelijk kader is in de zin van artikel 2, lid 2.1, van de Regeling instrumenten ruimtelijke ordening dat voldoende concreet is voor het oordeel dat geen verklaring van bedenkingen van de gemeenteraad is vereist.

LADDERTOETS. Het college heeft terecht gesteld dat artikel 3.1.6 Bro niet verplicht tot het opknippen van het aangevraagde project in meerdere kleine projecten over verschillende locaties al dan niet in vrijkomende agrarische bebouwing. De aanvraag is bepalend waarbij het, met het oog op onder meer het kostenaspect van de bijkomende (bouwkundige) voorzieningen en de beheersbaarheid, niet onredelijk is om deze op één locatie te willen concentreren.

JnB 2024, 216

Rechtbank Midden-Nederland, 13-02-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:640](#)

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 4:5

Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo)

Omgevingswet 16.64a

WABO. OMGEVINGSVERGUNNING. AANVRAAG. VERGUNNINGVRIJ. POSITIEVE

WEIGERING. Het standpunt dat voor een aangevraagde activiteit geen vergunning nodig is, kan niet leiden tot het besluit om de aanvraag niet te behandelen. Uit rechtsoverweging 5.7 van de uitspraak van de Afdeling van 17-01-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:131](#) kan worden afgeleid dat er voor een bestuursorgaan geen bevoegdheid bestaat om een vergunning te verlenen voor een activiteit waarvoor geen vergunning nodig is. Uit de uitspraak volgt dat in zo'n geval het bestuursorgaan de aanvraag behoort 'af te wijzen'. In de rechtspraak wordt zo'n besluit ook wel aangeduid als een 'positieve weigering'.

OMGEVINGSWET. Met het oog op de kenbaarheid voor derde-belanghebbenden wijst de rechtbank in dit verband nog op artikel 16.64a van de Omgevingswet. De Omgevingswet is niet van toepassing op deze situatie van een aanvraag die nog op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht is ingediend. In genoemde bepaling heeft de wetgever echter voor aanvragen op grond van de Omgevingswet inmiddels wel verduidelijkt dat in geval het bestuursorgaan van oordeel is dat geen omgevingsvergunning nodig is, dit expliciet in de kennisgeving van het besluit op de aanvraag om omgevingsvergunning moet worden vermeld. In de memorie van toelichting bij deze wetsbepaling is onder meer beschreven dat deze mededeling meer rechtszekerheid geeft voor andere belanghebbenden, zoals omwonenden. Door in de mededeling op te nemen dat geen omgevingsvergunning nodig is, kunnen zij beoordelen of het nodig is op te komen tegen dat oordeel met het aanwenden van een rechtsmiddel (*Kamerstukken II 2017/18, 34 986, nr. 3, p. 272*). [...]

Jurisprudentie Wabo-milieu:

- MK ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:949](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Handhaving" (JnB 2024, 208);
- Rechtbank Oost-Brabant, 12-02-2024, [ECLI:NL:RBOBR:2024:471](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet" (JnB 2024, 209);
- MK Rechtbank Limburg, 08-02-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:629](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet" (JnB 2024, 210);
- Rechtbank Limburg, 07-02-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:585](#);
- Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 15-02-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:822](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet" (JnB 2024, 211).

[Naar inhoudsopgave](#)

8.40- en 8.42-AMvB's

Jurisprudentie Activiteitenbesluit milieubeheer:

- Voorzieningenrechter Rechtbank Limburg, 15-02-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:822](#) (zie ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje "Omgevingswet" (JnB 2024, 211).

[Naar inhoudsopgave](#)

Natuurbescherming

JnB 2024, 217

Uitspraak en Tussenuitspraak MK ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:951](#)

minister van Infrastructuur en Milieu (nu: de minister van Infrastructuur en Waterstaat), verweerder.
Tracéwet 13 lid 8

Wet natuurbescherming (Wnb) 2.8

NATUURBESCHERMING. TRACÉBESLUIT. STIKSTOFONDERZOEK. EXTERN SALDEREN.

Vervolg op eerdere tussenuitspraken over het tracébesluit voor het wegenproject ViA15. I.c. wordt geoordeeld dat nog niet aan alle vereisten wordt voldaan om extern salderen in de aanvullende passende beoordeling als mitigerende maatregel te kunnen inzetten. Zo moet voor de Natura 2000-gebieden waarvoor externe saldering wordt ingezet, zijn onderzocht wat de staat van instandhouding en de instandhoudingsdoelstellingen zijn van die gebieden. Indien voor het halen van de instandhoudingsdoelstellingen een (blijvende) daling van de stikstofdepositie nodig is, zal aannemelijk moeten worden gemaakt dat de beëindiging van de agrarische bedrijven niet nodig is om die (blijvende) daling van stikstofdepositie op gebiedsniveau te realiseren. Indien de minister niet aannemelijk kan maken dat er andere maatregelen zijn om de vereiste daling van stikstofdepositie in het betrokken Natura 2000-gebied te realiseren, mag de beëindiging van de agrarische bedrijven niet worden gebruikt om het project ViA15 mogelijk te maken. Hiervoor heeft de minister naar het oordeel van de Afdeling op dit moment nog onvoldoende onderbouwing gegeven. De minister wordt in de gelegenheid gesteld om binnen 26 weken na deze uitspraak hiervoor nadere gegevens aan te leveren.

Bij deze uitspraak is een [persbericht](#) ("Tracébesluit ViA15 bijna in orde, minister moet alleen extern salderen beter motiveren") uitgebracht.

JnB 2024, 218

MK Rechtbank Midden-Nederland, 05-03-2024, [ECLI:NL:RBMNE:2024:1154](#)

Minister voor Natuur en Stikstof, verweerder.

CITES-basisverordening

CITES-uitvoeringsverordening

Wet natuurbescherming (Wnb)

Regeling natuurbescherming (Rnb) 3.19

Besluit natuurbescherming (Bnb) 3.24, 3.27

NATUURBESCHERMING. HANDHAVING. OVERTREDING. OVERTREDER. LEGALISATIE.

EVENREDIGHEID. Last onder bestuursdwang dierenpark tot het in beslag nemen van twee rosse neushoornvogels van een dierenpark. I.c. wordt geoordeeld dat de minister terecht

heeft vastgesteld dat het dierenpark tijdens de uitgevoerde controle niet heeft aangetoond dat de rosse neushoornvogels legaal in gevangenschap zijn geboren en gefokt, zodat geen sprake is van een legale herkomst. Daarmee heeft de minister voldaan aan haar bewijslast om aan te tonen dat sprake is van een overtreding. Naar het oordeel van de rechtbank zit in het verbod om rosse neushoornvogels te bezitten tenzij door de bezitter kan worden aangetoond dat de vogels legaal in gevangenschap zijn geboren en gefokt geen verwijtbaarheids criterium. Dat het dierenpark de legale herkomst van de vogels feitelijk niet kan aantonen is voldoende om haar overtreder te laten zijn van het verbod om rosse neushoornvogels in bezit te hebben. Er doen zich i.c. geen bijzondere omstandigheden voor op grond waarvan de minister hoeft afzien van handhaving. Het beroep is ongegrond. Dat betekent dat de minister de bestuursdwang na het aflopen van de begunstigingstermijn mag uitoefenen, tenzij het dierenpark voor die tijd toch alsnog kan aantonen dat de rosse neushoornvogels zijn gefokt of met inachtneming van de CITES-basisverordening en de CITES-uitvoeringsverordening zijn verkregen.

Bij deze uitspraak is een nieuwsbericht (["Minister mag neushoornvogels Ouwehands Dierenpark in beslag nemen"](#)) uitgebracht.

[Naar inhoudsopgave](#)

Ziekte en arbeidsongeschiktheid

JnB 2024, 219

MK CRvB, 28-02-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:401](#)

Raad van bestuur van het Uvw.

Burgerlijk Wetboek (BW) 7:670 lid 1 onderdeel a, 7:670 lid 11, 7:673, 7:673e

COMPENSATIE TRANSITIEVERGOEDING. VERSTOORDE ARBEIDSRELATIE. De rechtbank heeft terecht het standpunt van het Uvw onderschreven dat niet is voldaan aan de voorwaarde van artikel 7:673e, eerste lid, van het BW dat de arbeidsovereenkomst is beëindigd na de periode van twee jaar omdat de werkneemster wegens ziekte of gebreken niet meer in staat was de bedongen arbeid te verrichten. De weigering om de transitievergoeding te compenseren blijft in stand.

4.2. Zoals de Raad eerder heeft overwogen [...], zijn in het eerste lid van artikel 7:673e van het BW de (cumulatieve) voorwaarden geformuleerd waaraan moet zijn voldaan voor het recht op compensatie: de werkgever is in verband met het beëindigen van de arbeidsovereenkomst op grond van artikel 7:673 van het BW een transitievergoeding verschuldigd én de arbeidsovereenkomst is beëindigd na de periode, bedoeld in artikel 7:670, lid 1, onderdeel a, en lid 11, van het BW, omdat de werknemer wegens ziekte of gebreken niet meer in staat was de bedongen arbeid te verrichten. Als aan deze (cumulatieve) voorwaarden is voldaan, verstrekt het Uvw op verzoek van de werkgever een compensatie.

4.3. Appellante heeft in hoger beroep in essentie dezelfde gronden aangevoerd als in beroep. De rechtbank heeft de beroepsgronden van appellante besproken en overtuigend gemotiveerd waarom deze niet slagen. Het oordeel van de rechtbank en de daaraan ten grondslag gelegde overwegingen worden daarom onderschreven. Daaraan wordt toegevoegd dat ter zitting namens appellante is

toegelicht dat ten tijde van het verzoek van werknemster tot ontbinding van de arbeidsovereenkomst sprake was van een ernstig verstoorde arbeidsrelatie tussen appellante en werknemster en dat dit voor appellante – als goed werkgever – de reden is geweest om bij de kantonrechter met het verzoek van werknemster in te stemmen. De stelling van appellante dat het Uvw nader onderzoek had moeten doen naar de feitelijke situatie die vooraf ging aan het ontbindingsverzoek, slaagt niet. Het ligt in de eerste plaats op de weg van appellante, als aanvrager, om aannemelijk te maken dat aan de voorwaarden voor compensatie van de transitievergoeding wordt voldaan. Aan appellante kan worden toegegeven dat uit andere stukken dan de vaststellingsovereenkomst en de beschikking van de kantonrechter zou kunnen volgen dat de reden voor beëindiging van de arbeidsovereenkomst voor appellante niet een verstoorde arbeidsrelatie betreft, zoals neergelegd in de beschikking van de kantonrechter, maar de arbeidsongeschiktheid van werknemster. Appellante heeft in dit geval echter geen stukken ingebracht die een aanknopingspunt vormen om een dergelijke stelling aannemelijk te maken.

4.4. Het voorgaande betekent dat de rechtbank terecht het standpunt van het Uvw heeft onderschreven dat niet is voldaan aan de voorwaarde van artikel 7:673e, eerste lid, van het BW dat de arbeidsovereenkomst is beëindigd na de periode van twee jaar omdat de werknemster wegens ziekte of gebreken niet meer in staat was de bedongen arbeid te verrichten.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bijstand

JnB 2024, 220

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 15-02-2024, [ECLI:NL:RBZWB:2024:1016](#)

dagelijks bestuur van Werkplein Hart van West-Brabant, verweerder.

Participatiewet (PW) 31

PARTICIPATIEWET. MIDDELEN. OVERLIJDENSUITKERING. De rechtbank is van oordeel dat de overlijdensuitkering die eiseres ontving vanwege het overlijden van haar partner moet worden aangemerkt als middel in de zin van artikel 31, eerste lid van de PW. De rechtbank weegt in haar oordeel mee dat de overlijdensuitkering niet als uitzondering op het middelenbegrip staat opgenomen in de PW. Overigens heeft eiseres haar stelling, dat zij de overlijdensuitkering heeft aangewend om de kosten voor de uitvaart van haar partner te betalen, niet nader met stukken onderbouwd. Eiseres heeft over de periode van 10 tot en met 31 oktober 2022 geen recht op een bijstandsuitkering. Eiseres heeft over deze periode uitkeringen van de SVB ontvangen, waarvan de hoogte de op haar van toepassing zijnde bijstandsnorm naar rato overschreden. Eiseres heeft dit overigens ook niet betwist. Beroep ongegrond.

[Naar inhoudsopgave](#)

Sociale zekerheid overig

JnB 2024, 221

MK Rechtbank Limburg, 02-02-2024, [ECLI:NL:RBLIM:2024:474](#)

Raad van bestuur van de stichting Centrum Indicatiestelling Zorg (CIZ), verweerder.

Wet langdurige zorg (Wlz) 3.2.1

Beleidsregels indicatiestelling Wlz 2021

WET LANGDURIGE ZORG. De rechtbank onderschrijft het standpunt van verweerder dat eiser (op dit moment) geen recht heeft op zorg op grond van Wlz. De rechtbank vindt het aannemelijk dat eiser door de aard van zijn aandoeningen gedurende zijn gehele leven een bepaalde mate van begeleiding en ondersteuning nodig zal hebben. De rechtbank is van oordeel dat uit de overgelegde informatie niet kan worden opgemaakt dat eiser blijvend (levenslang) is aangewezen op permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid. En dat is waar het in deze zaak om gaat. Anders dan eiser (en zijn ouders) lijken te veronderstellen, gaat het er daarbij niet om dat eiser zelfstandig zal worden. Het gaat erom of eiser zich nog zodanig kan ontwikkelen dat hij voldoende zelfstandig wordt om niet meer aangewezen te zijn op permanent toezicht of 24 uur per dag zorg in de nabijheid. Een kind krijgt pas toegang tot de Wlz als kan worden vastgesteld dat het kind ook in de toekomst zal zijn aangewezen op 24 uur per dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht. Verweerder heeft voldoende gemotiveerd dat van die (eind)situatie op dit moment nog geen sprake is. Beroep ongegrond.

TOZO, NOW, TOFA

JnB 2024, 222

MK CRvB, 20-02-2024, [ECLI:NL:CRVB:2024:368](#)

college van burgemeester en wethouders van Staphorst.

Participatiewet (PW) 32 lid 1, 78f

Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) 6

TOZO. Het college heeft in overeenstemming met de Tozo het pensioeninkomen van appellant op de voor hem geldende bijstandsnorm in mindering gebracht en Het college heeft daarbij in overeenstemming met de Tozo niet het negatief inkomen uit het bedrijf met het pensioeninkomen verrekend.

De keuzes van de staatssecretaris zijn het resultaat van een politiek-bestuurlijke afweging die vallen binnen de beslissingsruimte van de staatssecretaris en zijn niet in strijd met de algemene rechtsbeginselen of algemene beginselen van behoorlijk bestuur. Het is niet de taak van de rechter om de waarde of het maatschappelijk gewicht van de betrokken belangen naar eigen inzicht vast te stellen. Dat betekent ook dat de staatssecretaris niet gehouden was om te voorzien in een regeling die het mogelijk maakt om het maandelijks door het bedrijf geleden verlies te compenseren tot de voor appellant geldende bijstandsnorm voor een alleenstaande.

[Naar inhoudsopgave](#)

Bestuursrecht overig

APV-Exploitatievergunning

JnB 2024, 223

MK ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:941](#)

burgemeester van Venray.

Algemene Plaatselijke Verordening van de gemeente Venray 2:28 lid 2

APV. EXPLOITATIEVERGUNNING. BESTEMMINGSPLAN. Uit het oogpunt van rechtszekerheid wordt slechts in zeer uitzonderlijke situaties aangenomen dat een bestemmingsplan een kennelijke misslag bevat. Verwijzing naar ABRS 05-09-2018, [ECLI:NL:RVS:2018:2898](#). De rechtbank heeft ten onrechte geoordeeld dat hiervan sprake is. Uit het bestemmingsplan is niet af te leiden dat het perceel onbedoeld de bestemming "Horeca" (zonder de functieaanduiding "horeca tot en met categorie 2") heeft gekregen. De Afdeling merkt daarbij op dat het pand is gelegen in een woonstraat waar het niet toestaan van middelzware horeca niet ongewoon is. Zo al sprake is van een misslag, kan niet worden geoordeeld dat deze kennelijk is. Dit betekent dat de burgemeester de exploitatievergunning terecht heeft geweigerd wegens strijd met het bestemmingsplan.

[Naar inhoudsopgave](#)

Arbeidsomstandighedenwet

JnB 2024, 224

MK ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:959](#)

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) 28a

Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) 1.19, 7.5

Beleidsregel preventieve stillegging arbeidswetten

Beleidsregels boeteoplegging arbeidsomstandighedenwetgeving

ARBO. OVERTREDING. ONDERHOUDSWERKZAAMHEDEN. Bestuurlijke boete en waarschuwing preventieve stillegging van werk. Uitleg begrip onderhoudswerkzaamheden als bedoeld in artikel 7.5 van het Arbobesluit. De rechtbank heeft terecht overwogen dat een redelijke uitleg van het begrip 'onderhoudswerkzaamheden' - dus ook in het normale spraakgebruik - met zich brengt dat ook het opmeten van een te vervangen onderdeel hieronder valt. Overigens zou de door [appellante] voorgestane uitleg meebrengen dat het Arbobesluit niet voorziet in enige bescherming voor werknemers bij mogelijk risicovolle handelingen aan een arbeidsmiddel, zoals in dit geval het opmeten van een onderdeel ten behoeve van onderhoud. Nu het Arbobesluit juist een vergaande bescherming voor werknemers voorstaat, kan een dergelijke strikte uitleg van het begrip 'onderhoudswerkzaamheden' ook om die reden niet gevolgd worden. Verwijzing naar ABRS 05-07-2023, [ECLI:NL:RVS:2023:2582](#), onder 5.

JnB2024, 225

MK ABRS, 06-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:937](#)

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, nu de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, hierna: de minister.

Algemene wet bestuursrecht (Awb) 5:46

Burgerlijk Wetboek 7:610, 7:690

Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) 1

Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbokesluit) 4.47c, 4.50, 4.5.4d, 7.3, 7.18b

Beleidsregel boeteoplegging arbeidsomstandighedenwetgeving

ARBO. WERKGEVER. OVERTREDER. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat voor de beoordeling van de gezagsverhouding de feitelijke situatie op het moment van de overtredingen van belang is. I.c. heeft de minister [appellante] terecht als werkgever aangemerkt. BOETE. MATIGING. Het betoog van [appellante], onder verwijzing naar ABRS 13-07-2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1973](#), dat geen sprake is van opzet of grove schuld en dat ook daarom matiging moet plaatsvinden, slaagt niet.

[...] Bij besluit van 5 augustus 2020 heeft de minister aan [appellante] een bestuurlijke boete van € 10.800,00 opgelegd voor vier overtredingen van het Arbeidsomstandighedenbesluit (hierna: Arbokesluit).

3. [...]

[...] De werkgever

[...] 4.2. De werknemers die de saneringswerkzaamheden hebben verricht, hadden op het moment van de overtredingen op 15 november 2019 met [appellante] een arbeidsovereenkomst, zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, aanhef en sub a, onder 1, van de Arbowet. Volgens de hoofdregel van deze bepaling is [appellante] de werkgever. Uit het slot van deze bepaling volgt echter dat een uitzondering op de hoofdregel wordt gemaakt wanneer een werknemer aan een derde ter beschikking wordt gesteld voor het verrichten van arbeid, welke die derde gewoonlijk doet verrichten (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 23 maart 2011, [ECLI:NL:RVS:2011:BP8743](#), onder 2.5.1.). In de memorie van toelichting bij artikel 1 (Kamerstukken II 1997/98, 25 879, nr. 3, blz. 35) wordt als voorbeeld van deze situatie genoemd het uitzendbureau, dat arbeidskrachten uitleent. Niet het uitzendbureau is dan werkgever, maar degene die de arbeidskrachten inleent, aldus de memorie van toelichting. Het is aan [appellante] om door middel van feiten en omstandigheden aannemelijk te maken dat zij in afwijking van de hoofdregel niet als werkgever is te beschouwen omdat [bedrijf] feitelijk het gezag over de werknemers uitoefende.

4.3. De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat voor de beoordeling van de gezagsverhouding de feitelijke situatie op het moment van de overtredingen van belang is. De zich bij de stukken bevindende inleenovereenkomst is algemeen van aard en daaruit volgt niet zonder meer dat de werkzaamheden waar het hier om gaat, ook onder die overeenkomst zijn verricht. Anders dan [appellante] betoogt, volgt de gezagsverhouding tussen werkgever en werknemer dus niet alleen uit de inleenovereenkomst. Hetzelfde geldt voor de vraag wie leiding gaf en toezicht hield. [appellante] heeft niet aannemelijk gemaakt dat [bedrijf] op het moment van de overtredingen feitelijk het gezag over de werknemers uitoefende. De volgende omstandigheden leiden tot het oordeel dat de minister [appellante] terecht als werkgever heeft aangemerkt. [...]

[...] Matiging

[...] 5.3. In de uitspraak van 13 juli 2022, [ECLI:NL:RVS:2022:1973](#), heeft de Afdeling geoordeeld dat de Beleidsregel boeteoplegging Wet arbeid vreemdelingen 2017 onvoldoende onderscheid maakt

naar de mate van verwijtbaarheid voor overtredingen van de Wet arbeid vreemdelingen. Anders dan [appellante] betoogt, maken de arbeidsomstandighedenwetgeving en de Beleidsregel wel onderscheid naar mate van verwijtbaarheid. Zo staat bijvoorbeeld in artikel 1, zeventiende lid, van de Beleidsregel dat het boetebedrag verhoogd of verlaagd kan worden totdat deze evenredig is en daarmee passend en geboden. Ook in artikel 1, elfde lid, van de Beleidsregel is invulling gegeven aan het uitgangspunt dat een verminderde mate van verwijtbaarheid tot matiging van de boete kan leiden. Het betoog slaagt niet. [...]

JnB 2024, 226

MK ABRS, 28-02-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:823](#)

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (nu: de minister, hierna beiden: de minister).

Arbodsomstandighedenwet 1998 28

ARBO. CRITERIUM “ERNSTIG GEVAAR”. Het standpunt van appellante dat artikel 28, eerste lid, van de Arbowet 1998 alleen doelt op situaties die potentieel dodelijke gevolgen kunnen hebben, kan niet worden gevolgd. BEVEL STILLEGGING WERKZAAMHEDEN. INTREKKING STILLEGGING. Over de stillegging van de werkzaamheden wordt i.c. geoordeeld dat de minister een nieuw besluit op bezwaar moet nemen, waarin ook wordt beoordeeld en gemotiveerd in hoeverre er, in het licht van de door [appellante] genomen maatregelen en de risico-evaluatie van Crutzen, nog steeds sprake is van een ernstig gevaar bij het lopen over de stalen balken. Over de afwijzing van het verzoek tot intrekking van de stillegging moet de minister een nieuw besluit nemen op het verzoek tot intrekking van de stillegging, waarin wordt gemotiveerd in hoeverre er, in het licht van de door [appellante] genomen maatregelen en de risico-evaluaties van Crutzen en Van de Pavert, nog steeds sprake is van een ernstig gevaar bij het lopen over de stalen balken.

[...] De stillegging van de werkzaamheden

[...] -het criterium ‘ernstig gevaar’-

[...] 12.2. [appellante] baseert haar standpunt dat artikel 28, eerste lid, van de Arbowet 1998 doelt op situaties die potentieel dodelijke gevolgen kunnen hebben, ten eerste op de wetsgeschiedenis. Zij verwijst hiervoor naar Kamerstukken over de wijziging van de Arbeidswet 1919 en de Veiligheidswet 1934 in de periode 1949-1951, omdat artikel 28 van de Arbowet 1998 uit die wet is overgenomen zonder aanvullende inhoudelijke toelichting. Uit de memorie van toelichting, Kamerstukken II 1949-1950, 1708, nr. 5, p. 4, blijkt dat het tegen de achtergrond van enkele dodelijke arbeidsongevallen nodig werd gevonden een mogelijkheid te openen om onverwijd op te treden in de gevallen waarin ernstig gevaar voor het leven of de gezondheid van personen bestaat. Er wordt in de memorie van toelichting en in de memorie van antwoord, Kamerstukken II 1949-1950, 1708, nrs. 5 en 7, een aantal voorbeelden gegeven van een dergelijke situatie: verdrinkingsgevaar, giftige dampen en gassen en ontploffingsgevaar.

12.3. Anders dan [appellante] betoogt, kan op basis hiervan niet worden geconcludeerd dat de wetgever alleen situaties op het oog heeft gehad die potentieel tot de dood leiden. Deze voorbeelden zijn in de memorie van antwoord genoemd ter illustratie, maar uit de memorie van toelichting blijkt dat niet alleen ernstig gevaar voor het leven, maar ook ernstig gevaar voor de gezondheid van personen aanleiding was om de wetswijziging voor te stellen. Ook de jurisprudentie wijst niet in de richting van de door [appellante] bepleite interpretatie. In de uitspraken die [appellante] aanvoert ter onderbouwing van dit punt is weliswaar geoordeeld dat de stillegging terecht was omdat er sprake

was van een ernstig - en levensbedreigend - gevaar, maar dit betekent niet dat de bevoegdheid alleen in dergelijke situaties mag worden ingezet. Dit betoog heeft de rechtbank daarom terecht niet gevolgd. [...]

[...] -de motivering van 'ernstig gevaar' in de besluitvorming-

[...] 13.1. Met de rechtbank is de Afdeling van oordeel dat de minister voldoende heeft gemotiveerd waarom gevaar 2 ten tijde van de stillegging is beoordeeld als ernstig, en daarmee reëel. De minister heeft daarover in het besluit op bezwaar van 14 augustus 2019 toegelicht dat de balken waarover de medewerkers moeten lopen flensen hebben van 7 centimeter hoog en dat deze ook in rijen van verschillende hoogtes naast elkaar liggen. Dit brengt het risico mee dat zij struikelen, tegen een last aankomen, en daarbij hun enkel verzwikken of knieletsel oplopen. Dat dit ten tijde van de stillegging door de arbeidsinspecteur als een reëel risico is beoordeeld dat leidt tot een ernstig gevaar, is niet onbegrijpelijk. De stillegging is dus, anders dan betoogd door [appellante], niet gebaseerd op een situatie waarin er slechts sprake was van een zeer laag of theoretisch risico op een ernstig gevolg.

13.2. De Afdeling is echter van oordeel dat de minister de heroverweging in bezwaar niet had mogen beperken tot de beoordeling of de arbeidsinspecteur zich ten tijde van de stillegging redelijkerwijs op het standpunt kon stellen dat er sprake was van een ernstig gevaar. Op grond van artikel 7:11 van de Awb rust op een bestuursorgaan de plicht om zijn eerdere besluit op grondslag van het daartegen gemaakte bezwaar te heroverwegen. Voor zover de heroverweging daartoe aanleiding geeft, moet het bestuursorgaan dat eerdere besluit herroepen en voor zover nodig daarvoor in de plaats een nieuw besluit nemen. Hierbij is het vertrekpunt dat het bestuursorgaan zijn eerdere besluit heroverweegt op basis van de feiten en omstandigheden ten tijde van de heroverweging en op basis van het op dat moment geldende recht en beleid. Daarbij gaat het om feiten en omstandigheden van ná het eerdere besluit die van belang zijn voor toepassing van de desbetreffende norm. De aard van een besluit kan echter aanleiding zijn om juist geen rekening te houden met bepaalde feiten en omstandigheden van ná het eerdere besluit (vergelijk de uitspraak van de Afdeling van 28 oktober 2020, [ECLI:NL:RVS:2020:2571](#)). In dit geval is die aanleiding er niet. Het stilleggingsbesluit was er mede op gericht de situatie op de werkvloer te herstellen en vereiste daarom, gelet op het doel en de strekking van de te handhaven norm, een heroverweging waarbij ook werd beoordeeld of er ten tijde van het besluit op bezwaar nog steeds sprake was van een ernstig gevaar voor personen bij het uitvoeren van de betreffende werkzaamheden.

13.3. Uit de aanvullende gronden van het bezwaarschrift van [appellante] blijkt dat zij in de periode tussen het besluit tot stillegging en het besluit op bezwaar een aantal maatregelen heeft genomen om gevaar 2 te reduceren. Het gaat om het gebruik van een elektrisch bedienbare haak bij het 'afhangen' van de balken, waardoor het niet meer nodig is dat een medewerker handmatig de ketting uit de haak haalt. Over deze maatregel heeft [appellante] toegelicht dat de frequentie van het lopen over de balken is teruggebracht. Verder heeft zij twee nieuwe werkinstructies opgesteld; één over het lopen over balkstaal en één over het lossen van balkstaal met een elektrische haak. Ook heeft [appellante] een risico-evaluatie van 28 juni 2018, uitgevoerd door Crutzen consultancy, ingebracht in de bezwaarfase. In deze evaluatie wordt een ongeval bij het lopen over stalen profielen beoordeeld als een mogelijk risico, die actie wenselijk maakt. De Afdeling volgt de rechtbank niet in haar overweging dat deze evaluatie vanwege de gebruikte methodiek niet kan worden toegepast. Dat de evaluatie niet is toegespitst op de beoordeling van een ernstig gevaar als bedoeld in artikel 28 van de Arbowet 1998, betekent immers niet dat deze geen relevantie heeft. Nu de minister ten onrechte heeft nagelaten te beoordelen in hoeverre er ten tijde van het besluit op bezwaar, in het licht van de door [appellante] genomen maatregelen en de risico-evaluatie van Crutzen, nog steeds

sprake was van een ernstig gevaar bij het lopen over de balken, is het besluit onvoldoende gemotiveerd. Dit heeft de rechtbank niet onderkend. [...]

[...] De afwijzing van het verzoek tot intrekking van de stillegging

[...] -de besluitvorming over de weigering om de stillegging in te trekken-

[...] 18.1. Artikel 28, vierde lid, van de Arbowet 1998 schrijft voor dat zodra de arbeidsinspecteur die het bevel tot stillegging heeft gegeven tot het oordeel komt dat geen ernstig gevaar meer aanwezig is, hij het bevel intrekt. Uit de tekst van deze bepaling blijkt dat bij een beslissing over intrekking centraal staat of er nog steeds sprake is van een ernstig gevaar. Bij deze beoordeling moeten alle factoren worden betrokken die van invloed zijn op de mate van gevaar die bij de betreffende werkwijze optreedt. Hieronder vallen de maatregelen die zijn genomen door de werkgever ter ondervanging van het gevaar, maar ook andere factoren die daarop mogelijk een effect hebben. Voor zover de rechtbank in rechtsoverwegingen 8 en 10 heeft overwogen dat alleen de maatregelen die [appellante] specifiek ter ondervanging van het risico van lopen over de balken heeft genomen relevant zijn, is dit daarom onjuist.

18.2. Voor de beoordeling of de stillegging moest worden ingetrokken had de minister alle informatie moeten betrekken die zicht gaf op de betreffende werkwijze ten tijde van het besluit. Daarbij gaat het onder meer om de risico-evaluatie van Crutzen over het lopen op stalen profielen en de door [appellante] genomen maatregelen die tot gevolg hebben dat de frequentie van het lopen op balkstaal sterk is verminderd. Anders dan de rechtbank heeft overwogen, is de frequentie van het lopen op de balken wel relevant voor de beoordeling. Zoals terecht is betoogd door [appellante] op basis van het rapport van hoogleraar besturen van veiligheid I. Helsloot, moet de kans op het intreden van het specifieke scenario waarin het gevaar zich voordoet bij het oordeel worden betrokken. Immers, hoe lager de frequentie van het lopen op de balken, hoe minder kans dat zich daarbij een ongeval zal voordoen. Daarnaast had de minister ook de risico-evaluatie van Van de Pavert, waaruit blijkt dat het risico door de genomen maatregelen is verlaagd, bij de beoordeling moeten betrekken. Zoals hierboven onder 13.3 is overwogen ten aanzien van de risico-evaluatie van Crutzen, staat de bij deze risico-evaluatie gebruikte methodiek namelijk niet in de weg aan het betrekken van de uitkomst bij de beoordeling in het kader van de stillegging. Ook de ervaring die de medewerkers van [appellante] hebben met het lopen over stalen balken, had naar het oordeel van de Afdeling moeten worden betrokken bij de beoordeling. Zelfs als het gevaar daardoor niet wordt weggenomen, kan ervaring wel van invloed zijn op de mate van gevaar van een bepaalde werkwijze.

18.3. Nu uit het besluit van de minister niet blijkt hoe de bovenstaande factoren zijn meegewogen, is onvoldoende gemotiveerd waarom er ten tijde van het besluit op het verzoek tot intrekking van de stillegging nog steeds sprake was van een ernstig gevaar. De rechtbank heeft dit motiveringsgebrek niet onderkend. [...]

[...] Conclusie

De stillegging van de werkzaamheden

19. Het hoger beroep van [appellante] is gegrond. [...] De minister, die nu het bevoegde bestuursorgaan is, moet een nieuw besluit op bezwaar nemen, waarin ook wordt beoordeeld en gemotiveerd in hoeverre er, in het licht van de door [appellante] genomen maatregelen en de risico-evaluatie van Crutzen, nog steeds sprake is van een ernstig gevaar bij het lopen over de stalen balken. [...]

[...] De afwijzing van het verzoek tot intrekking van de stillegging

21. Het hoger beroep van [appellante] is gegrond. [...] De minister moet een nieuw besluit nemen op het verzoek tot intrekking van de stillegging, waarin wordt gemotiveerd in hoeverre er, in het licht van

de door [appellante] genomen maatregelen en de risico-evaluaties van Crutzen en Van de Pavert, nog steeds sprake is van een ernstig gevaar bij het lopen over de stalen balken. [...]

JnB2024, 227

MK ABRS, 28-02-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:821](#)

staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (nu: de minister, hierna beiden: de minister).

Arbeidsomstandighedenwet (Arbowet) 3, 27

Arbeidsomstandighedenbesluit (Arbobesluit) 3.16 lid 1

ARBO. EIS TOT NALEVING. TOETS RECHTBANK. STAB-VERSLAG. I.c. wordt geoordeeld dat het StAB-verslag wat betreft de toegepaste rekenmethode en de voorgeschreven werkwijze zodanige gebreken bevat dat dit niet ten grondslag mocht worden gelegd aan het oordeel van de rechtbank dat de uitzondering van artikel 3.16, vijfde lid, niet van toepassing is.

[...] Bij besluit van[...] heeft de minister een eis gesteld tot naleving van artikel 3.16, eerste lid, van het Arbeidsomstandighedenbesluit (hierna: Arbobesluit).

[...] De indringendheid van de toets door de rechtbank

9.1. Uit het gebruik van de open term "grotere gevaren" in artikel 3.16, vijfde lid van het Arbobesluit volgt dat de minister beoordelingsruimte heeft. De rechtbank heeft aan de hand van de juiste toetsingsmaatstaf getoetst of de minister zich redelijkerwijs op het standpunt kon stellen dat geen sprake was van een situatie als bedoeld in artikel 3.16, vijfde lid, van het Arbobesluit. Omdat deze bepaling een op valgevaar toegespitste uitwerking betreft van de uitgangspunten die de werkgever in acht moet nemen bij zijn zorg voor de veiligheid en gezondheid van werknemers, is een belangenafweging niet meer aan de orde. De rechtbank hoefde daarom niet te toetsen of de minister bij zijn besluit op bezwaar een zorgvuldige belangenafweging had gemaakt.

Het betoogt slaagt niet.

De toets van artikel 3.16, vijfde lid, van het Arbobesluit

[...] 10.1. Indien de werkgever zich beroept op een van de uitzonderingen van het vijfde lid van het artikel, is het vervolgens aan hem om te motiveren dat daarvan sprake is. Hij moet dan aannemelijk maken dat het aanbrengen van voorzieningen zoals genoemd in lid 1 niet mogelijk is of dat het aanbrengen van deze voorzieningen, in de gegeven omstandigheden, grotere gevaren voor de werknemers oplevert dan de arbeid ter beveiliging waarvan de voorziening dient. Daarbij wordt van de werkgever verwacht dat hij, bijvoorbeeld door middel van een risico-inventarisatie, onderzoekt of gebruik kan worden gemaakt van de in het eerste lid genoemde voorzieningen (zie de uitspraak van de Afdeling van 25 oktober 2017, [ECLI:NL:RVS:2017:2875](#)). In het geval de minister van oordeel is dat de werkgever dit niet aannemelijk heeft gemaakt dan moet hij, in het licht van wat de werkgever aanvoert, bewijzen dat niet is voldaan aan wat het Arbobesluit voorschrijft in het kader van het voorkomen van valgevaar. Daarbij moet hij ook rekening houden met specifiek voor de branche ontwikkelde werkwijzen, praktijken en normen (zie de uitspraak van de Afdeling van 6 oktober 2021, [ECLI:NL:RVS:2021:2226](#)).

Het StAB-verslag

[...] -de gebruikte rekenmethode-

13. Volgens [appellante] heeft de StAB onvoldoende gemotiveerd waarom de rekenmethode die RHDHV heeft toegepast niet geschikt is om te beoordelen of er sprake is van een situatie als bedoeld in artikel 3.15, vijfde lid van het Arbobesluit. Het gaat om de rekenmethode van Kinney en Wiruth, waarmee het risico van een taak kan worden berekend. Het risico wordt berekend volgens de

formule: risico (R) = waarschijnlijkheid (W) x blootstellingsfactor (B) x effect (E). RHDHV heeft deze rekenmethode gebruikt om de risico's van de bestaande werkmethode van [appellante] te vergelijken met de risico's van de door de minister voorgeschreven werkmethode. Dat deed zij door de risico's van de verschillende taken waarbij sprake is van valgevaar bij elkaar op te tellen om te komen tot een totaal risicoscore van de werkmethode en vervolgens de totaalscores van de twee werkmethodes met elkaar te vergelijken. De uitkomst van deze berekening was een totaal risicoscore van 52,7 voor het werken volgens de bestaande werkmethode van [appellante] en een totaal risicoscore van 56,45 voor de voorgeschreven werkmethode, waardoor RHDHV tot de conclusie komt dat de voorgeschreven werkmethode een groter risico oplevert dan de bestaande werkmethode van [appellante].

[...] 13.5 De Afdeling komt, anders dan de rechtbank, tot het oordeel dat [appellante] met de deskundigenrapporten die zij heeft ingebracht voldoende heeft gemotiveerd dat de conclusie van de StAB over de toepasbaarheid van de rekenmethode van Kinney en Wiruth niet kan worden gevolgd. Niet alleen heeft de StAB in de loop van het geschil een ander standpunt ingenomen over de reden dat de methode niet toepasbaar is, ook heeft zij niet door middel van een eigen risicobeoordeling aannemelijk gemaakt dat de conclusie van RHDHV dat de voorgeschreven werkmethode een groter risico oplevert, onjuist is. Verder heeft zij niet draagkrachtig gemotiveerd waarom de factor W in dit concrete geval niet gelijk zou zijn bij beide werkmethodes.

13.6 Het betoog slaagt. Gelet op het bovenstaande, had het StAB-verslag op dit punt niet ten grondslag mogen worden gelegd aan het oordeel van de rechtbank. Daarbij neemt de Afdeling in aanmerking dat de minister in hoger beroep de uitkomst van de kwantitatieve risicoanalyse uitgevoerd door Van Gelder, die op basis van een andere rekenmethode tot dezelfde conclusie komt als RHDHV, niet heeft betwist.

-de voorgeschreven werkwijze-

14. [appellante] betoogt dat de StAB in haar verslag ten onrechte stelt dat er veiligere methoden zijn voor het plaatsen van tijdelijk leuningwerk dan de methode die RHDHV in haar vergelijking heeft betrokken. Zij voert op dit punt aan dat de voorstellen die de StAB doet voor alternatieve methoden ofwel niet toepasbaar zijn op de modulaire bouwunits waar zij mee werkt ofwel dat deze methoden meer risico's met zich brengen dan de methode waarop RHDHV zich heeft gebaseerd in haar vergelijking. Volgens [appellante] had de StAB nader moeten motiveren waarom de vergelijking die RHDHV heeft gemaakt tussen de bestaande werkmethode van [appellante] en de door de minister voorgeschreven werkmethode berust op een onjuiste invulling van de eis tot naleving.

14.1 De rechtbank heeft op dit punt overwogen dat het aan [appellante] is om aannemelijk te maken dat er geen vormen van collectieve maatregelen mogelijk zijn en dat de uitzondering van artikel 3.16, vijfde lid, van het Arbobesluit op haar situatie van toepassing is. Naar het oordeel van de rechtbank heeft [appellante] onvoldoende aannemelijk gemaakt dat er geen manier is om op veilige wijze collectieve voorzieningen aan te brengen.

14.2 Met de overweging en het oordeel van de rechtbank is de Afdeling het niet eens. Het is weliswaar aan [appellante] om aannemelijk te maken dat de uitzondering waar zij zich op beroept van toepassing is, maar dit betekent niet dat zij aannemelijk moet maken dat het onmogelijk is om te werken met tijdelijk leuningwerk. Waar het om gaat, is dat de vergelijking tussen de bestaande en de voorgeschreven werkmethode wordt gebaseerd op een redelijke invulling van de eis tot naleving. Het feit dat er ook alternatieve invullingen mogelijk zijn, zoals benoemd door de StAB, betekent niet dat de door RHDHV aan de vergelijking ten grondslag gelegde methode voor het plaatsen van tijdelijk leuningwerk geen redelijke invulling was van de eis tot naleving. Bovendien wordt in het StAB-

verslag niet gemotiveerd dat deze alternatieve methoden ook daadwerkelijk toepasbaar zijn bij de werkzaamheden van [appellante]n waarom deze veiliger worden geacht te zijn. De StAB heeft daarover in haar nadere reactie van 13 augustus 2020 toegelicht dat het doel van deze suggesties ook niet was om een alomvattende oplossing te bieden, maar om verder te kijken dan in de vergelijkende beoordeling van RHDHV is gedaan.

Het betoog slaagt.

14.3 Gelet op het bovenstaande, volstaat het StAB-verslag op dit punt niet als motivering van het standpunt dat de uitzondering van artikel 3.16, vijfde lid, niet van toepassing is.

-conclusie over het StAB-verslag-

15. Gelet op haar overwegingen onder 13.5, 13.6, 14.2 en 14.3 komt de Afdeling tot het oordeel dat het StAB-verslag zodanige gebreken bevat dat dit niet ten grondslag mocht worden gelegd aan het oordeel van de rechtbank dat de uitzondering van artikel 3.16, vijfde lid, niet van toepassing is. Dit betekent dat de gebrekkige motivering in het besluit op bezwaar niet is hersteld. De rechtbank heeft dus ten onrechte de rechtsgevolgen van dit besluit in stand gelaten. [...]

[Naar inhoudsopgave](#)

Wet beheer rijkswaterstaatswerken

JnB 2024, 228

Rechtbank Zeeland-West-Brabant, 16-02-2024, [ECLI:NL:RBZWB:2024:927](#)

minister van Infrastructuur en Waterstaat, verweerder.

Awb 6:13

Wet beheer rijkswaterstaatswerken (hierna: Wbr) 1

WET BEHEER RIJKSWATERSTAATSWERKEN. ONTVANKELIJKHEID.

VOORBEREIDINGSPROCEDURE. Jurisprudentie “Varkens in Nood”. Wijzigingsbeschikking voor het wijzigen, onderhouden en het behouden van en shop als aanvullende voorziening met werken behorend bij de basisvoorziening energielaadpunt voor elektrische motorvoertuigen. I.c. wordt geoordeeld dat eiseres redelijkerwijs kan worden verweten dat zij geen zienswijze tegen het bestreden besluit naar voren heeft gebracht. Er bestaat geen aanleiding om deze zaak te beschouwen als een omgevingsrechtelijke zaak als bedoeld in de uitspraak van 14 april 2021 ([ECLI:NL:RVS:2021:786](#)). Dit sluit overigens niet uit dat een besluit op grond van de Wbr onder omstandigheden wel een omgevingsrechtelijke zaak kan zijn. Eiseres heeft onvoldoende aannemelijk gemaakt dat het bestreden besluit aanzienlijke gevolgen voor het milieu heeft en daarom beschouwd moet worden als een omgevingsrechtelijke zaak.

Zie in dit verband ook de samenvatting van deze uitspraak onder het kopje “Algemeen bestuursrecht” (JnB 2024, 206).

[Naar inhoudsopgave](#)

Vreemdelingenrecht

MVV

JnB 2024, 229

MK ABRS, 04-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:876](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

EVRM 8

MVV. Het belang van het voeren van een restrictief toelatingsbeleid is onderdeel van het algemeen belang van de Nederlandse samenleving, in de zin van het economisch welzijn in bredere zin, en ziet dus op meer dan alleen het belang van de Nederlandse economie in de vorm van uitkeringen vanuit de openbare kas.

2. De staatssecretaris klaagt in grief 3 terecht over het oordeel van de rechtbank dat het restrictief toelatingsbeleid geen op zichzelf staand belang is naast het belang van de Nederlandse economie. Uit vaste rechtspraak volgt dat de belangenafweging in het kader van artikel 8 van het EVRM moet resulteren in een 'fair balance' tussen enerzijds het belang van de vreemdeling bij de uitoefening van het familie- en gezinsleven en anderzijds het algemeen belang van de Nederlandse samenleving bij het voeren van een restrictief toelatingsbeleid. De Afdeling wijst op haar uitspraak van 20 januari 2014, [ECLI:NL:RVS:2014:220](#), onder 3.1. Het belang van het voeren van een restrictief toelatingsbeleid is onderdeel van het algemeen belang van de Nederlandse samenleving, in de zin van het economisch welzijn in bredere zin, en ziet dus op meer dan alleen het belang van de Nederlandse economie in de vorm van uitkeringen vanuit de openbare kas. Naast de vraag in hoeverre de komst van de vreemdelingen naar Nederland ten laste van de openbare middelen zal komen, kan dus ook relevant zijn in hoeverre zij in Nederland aanspraak zullen maken op al dan niet schaarse andere onderdelen van de maatschappelijke infrastructuur, zoals woningen of zorg. De rechtbank heeft niet onderkend dat de staatssecretaris dit deugdelijk heeft gemotiveerd in zijn aanvullende besluit van 20 juni 2023.

[Naar inhoudsopgave](#)

Asiel

JnB 2024, 230

MK ABRS, 04-04-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:881](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013 2, 3, 29

Richtlijn 2013/32/EU 2, 27, 28, 31

Vw 2000 1, 28, 30 lid 1, 44 lid 2

Vb 2000 3.6a, 3.6ba, 3.118b

ASIEL. De staatssecretaris mag niet eisen dat een vreemdeling een nieuwe asielaanvraag indient nadat Nederland in het kader van de Dublinverordening verantwoordelijk is geworden voor een al ingediende aanvraag waarover hij nog geen definitief besluit in de zin van artikel 2, aanhef en onder e, van de Procedurerichtlijn heeft genomen en een eerder besluit om die aanvraag niet in behandeling te nemen is vervallen.

Inleiding

1. Deze uitspraak gaat over de vraag of de staatssecretaris de juiste ingangsdatum heeft verbonden aan de verleende asielvergunning.

1.1. De staatssecretaris heeft de asielaanvraag eerst niet in behandeling genomen, omdat Duitsland volgens de Dublinverordening hiervoor verantwoordelijk was. Vervolgens is Nederland op grond van artikel 29, tweede lid, van die verordening alsnog verantwoordelijk geraakt, omdat de staatssecretaris de vreemdeling niet op tijd had overgedragen aan Duitsland. Nadat de vreemdeling had geïnformeerd naar de aanvang van zijn gehoren, heeft de staatssecretaris hem meegedeeld dat hij geen asielprocedure open had staan en de gelegenheid kreeg binnen twee weken een nieuwe aanvraag in te dienen. Hierop heeft de vreemdeling hetzelfde formulier model M35-H met dezelfde gegevens opnieuw ingediend. De staatssecretaris heeft bij de inwilliging de ingangsdatum van de verleende asielvergunning gebaseerd op de ontvangstdatum van het tweede formulier. [...]

De rechtmatigheid van het eisen van een nieuwe aanvraag

4. De Afdeling ziet zich eerst gesteld voor de vraag of in een geval als dit de staatssecretaris van de vreemdeling had mogen eisen een nieuwe asielaanvraag in te dienen. Het daarover te geven oordeel gaat strikt over het besluit om een aanvraag buiten behandeling te laten omdat een andere lidstaat op grond van de verordening verantwoordelijk is voor de afhandeling van die aanvraag. Deze beoordeling heeft dus geen gevolgen voor de wijze waarop het buiten behandeling laten van aanvragen in de rest van het bestuursrecht moet worden geïnterpreteerd. [...]

4.2. Een besluit om de aanvraag niet in behandeling te nemen is geen definitief besluit in de zin van artikel 2, aanhef en onder e, van de richtlijn, maar het sluitstuk van de Dublinprocedure waarin is vastgesteld dat een andere lidstaat voor de behandeling van de aanvraag verantwoordelijk is. Zo'n besluit maakt niet dat het asielverzoek ophoudt te bestaan en dus ook niet dat een vreemdeling een handeling moet verrichten om dat te laten herleven als de verantwoordelijkheid door het verlopen van de overdrachtstermijn alsnog bij Nederland komt te liggen.

4.3. De opvatting dat dit besluit de asielprocedure heeft beëindigd, zodat een lidstaat mag eisen dat een vreemdeling een nieuw verzoek indient voordat deze lidstaat tot behandeling overgaat, is in strijd met het systeem van de verordening en de richtlijn. De lidstaat die op grond van de verordening al verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek, mag die verantwoordelijkheid niet van zich afschuiven op de grond dat de verzoeker geen nieuw verzoek heeft ingediend. Een andere uitleg leidt tot de situatie dat er tijdelijk geen lidstaat verantwoordelijk zou zijn voor de behandeling van het verzoek en dat zou in dit geval artikel 3, eerste lid, en artikel 29, tweede lid, van de verordening dus zinledig maken.

Daarbij komt dat de hiervoor vermelde opvatting afstuit op de voorgeschreven termijn voor afronding van de behandeling in artikel 31, derde lid, van de richtlijn, terwijl daarin ook is geregeld wanneer die termijn begint na een Dublinprocedure. Die bepaling verplicht lidstaten de behandelingsprocedure binnen zes maanden na de indiening van het verzoek af te ronden, maar zij mogen die termijn verlengen of overschrijden in de gevallen genoemd in het derde, vierde en negende lid van die bepaling.

De Afdeling wijst verder op het doel van de richtlijn, dat onder meer blijkt uit artikel 31, tweede lid, van de richtlijn en punt 18 van de considerans, te weten een zo spoedig mogelijke afronding, onverminderd een volledige en behoorlijke behandeling. Door de behandeling van een aanvraag achterwege te laten totdat een vreemdeling een nieuwe aanvraag heeft ingediend, voegt de staatssecretaris in wezen een uitzondering toe op de zesmaandentermijn. Die uitzondering doet aan beide doelen afbreuk en in is het nadeel van een vreemdeling. [...]

4.4. Daarnaast dwingt de formele rechtskracht van het besluit om de aanvraag niet in behandeling te nemen de staatssecretaris niet tot het moeten eisen van een nieuwe aanvraag. Formele rechtskracht betekent dat moet worden uitgegaan van de rechtmatigheid van dat besluit. [...]

Als de Dublinoverdracht niet op tijd heeft plaatsgevonden en Nederland alsnog de verantwoordelijke lidstaat wordt, betekent het oorspronkelijke buiten behandeling laten van de asielaanvraag niet dat hiermee de eerste aanvraag definitief is afgedaan. Zie hiervoor onder 4.2. De Afdeling volgt de staatssecretaris op dit punt dan ook niet. Het rechtsgevolg van zo'n Dublinbesluit vervalt van rechtswege als de betrokken vreemdeling niet op tijd wordt overgedragen aan die andere lidstaat en Nederland alsnog verantwoordelijk wordt voor de behandeling van de aanvraag. Hiermee valt de aanvraag weer open, zodat de staatssecretaris deze alsnog inhoudelijk moet beoordelen.

4.5. De voorgaande uitleg brengt het rechtsgevolg van zo'n besluit in de situatie dat Nederland alsnog op grond van artikel 29, tweede lid, van de verordening daarvoor verantwoordelijk is geworden, in overeenstemming met het Unierechtelijke begrip van een volgend asielverzoek. In artikel 1 van de Vw 2000 heeft de Nederlandse wetgever artikel 2, aanhef en onder q, van de richtlijn geïmplementeerd. Uit die laatste bepaling volgt dat een volgend verzoek een latere asielaanvraag is, nadat een definitief besluit op een eerdere aanvraag is genomen. Een besluit om in het kader van de verordening een aanvraag niet in behandeling te nemen is, zoals de Afdeling hiervoor heeft geoordeeld, geen definitief besluit in die zin. Dat betekent dat een nieuwe aanvraag na een besluit om de eerste aanvraag niet in behandeling te nemen geen volgend verzoek kan inleiden, maar nog steeds het eerste verzoek betreft. [...]

4.6. Uit het voorgaande volgt dat de staatssecretaris niet mag eisen dat een vreemdeling een nieuwe asielaanvraag indient nadat Nederland in het kader van de Dublinverordening verantwoordelijk is geworden voor een al ingediende aanvraag waarover hij nog geen definitief besluit in de zin van artikel 2, aanhef en onder e, van de richtlijn heeft genomen en een eerder besluit om die aanvraag niet in behandeling te nemen is vervallen.

De gevolgen van de ten onrechte geëiste nieuwe aanvraag

5. De Afdeling ziet zich vervolgens gesteld voor de vraag welke betekenis toekomt aan de omstandigheid dat de vreemdeling het formulier model M35-H opnieuw heeft ingediend. [...]

5.2. Hoewel het Unierecht niet voorschrijft wat de ingangsdatum van te verlenen asielvergunningen moet zijn, heeft de omstandigheid dat de vreemdeling het formulier model M35-H opnieuw heeft ingediend daar geen gevolgen voor. [...] De ingangsdatum is daarom op grond van artikel 44, tweede lid, van de Vw 2000 gekoppeld aan het moment van indiening van die oorspronkelijke aanvraag. De rechtbank heeft niet onderkend dat de staatssecretaris niet de juiste ingangsdatum heeft verbonden aan de verleende asielvergunning.

JnB 2024, 231

MK Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Arnhem, 28-02-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:2720](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 29 lid 1 b

ASIEL. Positie in Afghanistan van uit Europa terugkerende asielzoekers na de machtsovername door de Taliban. Samenwerkingsplicht. Uit de ambtsberichten valt af te leiden dat de staatssecretaris over informatie beschikt dat uit het Westen terugkerende Afghanen in de negatieve belangstelling kunnen komen te staan van de Taliban. De staatssecretaris beschikt echter over onvoldoende informatie over de mate waarin dat bij terugkeer problemen tot daadwerkelijke problemen leidt met de Taliban en, zo ja, welke

problemen dat zijn. Wegens die onduidelijkheid kan de staatssecretaris zich niet zonder nader onderzoek op het standpunt stellen dat eiser, als uit Europa terugkerende Afghaan, bij terugkeer geen risico zal lopen op ernstige schade en daarom niet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning krachtens artikel 29, eerste lid, aanhef en onder b, van de Vw 2000. Het ligt op de weg van de staatssecretaris om nader onderzoek te doen naar deze terugkeerrisico's. De rechtbank wijst er in dit verband nog op dat de staatssecretaris veel beter in staat is om landeninformatie te verkrijgen dan een vreemdeling, bijvoorbeeld door een thematisch ambtsbericht te laten opstellen.

JnB 2024, 232

VZR Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Utrecht, 04-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:2785](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 62a

ASIEL. Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Gevolgen voor uit Oekraïne gevluchte derdelanders met een tijdelijk verblijfsrecht per 4 maart 2024. De voorzieningenrechter kan oordelen over het terugkeerbesluit en over de feitelijke handelingen met betrekking tot het mogen werken en de gemeentelijke opvang. Gelet op de duidelijke uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak is er geen ruimte om gewicht toe te kennen aan het belang om te kunnen blijven werken. Voor het in de EU mogen blijven en het behouden van opvang is er tot 1 april 2024 geen spoedeisende situatie. Afwijzing verzoek om een voorlopige voorziening.

Zie in dit verband ook [ECLI:NL:RBDHA:2024:2786](#) en [ECLI:NL:RBDHA:2024:2787](#).

Bij deze uitspraken heeft de rechtbank een [nieuwsbericht](#) ("Vreemdelingenrechter Utrecht geeft derdelanders uit Oekraïne geen toestemming om nog te werken") uitgebracht.

JnB 2024, 233

VZR Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Zwolle, 01-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:2688](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Vw 2000 62a

ASIEL. Richtlijn Tijdelijke Bescherming. Uit Oekraïne gevluchte derdelander waarvan de tijdelijke bescherming eindigt met ingang van 5 maart. Deze rechtbank en zittingsplaats is voornemens om het beroep van verzoeker gericht tegen het bestreden besluit op 18 maart 2024 te behandelen op een zitting van de meervoudige kamer. Alle belangen afwegend weegt verzoekers belang bij schorsing van het bestreden besluit en het behouden van de rechten die horen bij het hebben van tijdelijke bescherming totdat uitspraak is gedaan op het beroep, naar het oordeel van de voorzieningenrechter zwaarder dan de staatssecretaris belang bij het tegenovergestelde. Het verzoek is kennelijk gegrond. Het bestreden besluit is geschorst totdat uitspraak is gedaan op het beroep; verzoeker moet totdat op zijn beroep is beslist worden behandeld als ware zijn tijdelijke bescherming op grond van de Richtlijn 2001/55/EG niet beëindigd.

[Naar inhoudsopgave](#)

Opvang

JnB 2024, 234

Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Groningen, 01-03-2024, [ECLI:NL:RBDHA:2024:2653](#)

bestuur van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers.

Wet COa 5 lid 2

OPVANG. De beperking van de vrijheid die onlosmakelijk verbonden is aan de plaatsing in een procesbeschikbaarheidslocatie (PBL) in Ter Apel heeft geen voldoende grondslag in de toepasselijke wet- en regelgeving. Onder die omstandigheden kan het COa eiser niet voor de keuze stellen opvang in een PBL te gebruiken of geen opvang te krijgen.

7. Uit de stukken en dat wat ter zitting naar voren is gebracht blijkt het volgende.

Op dit moment heeft alleen de opvanglocatie in Ter Apel een PBL. Feitelijk is er op het terrein van de opvanglocatie in Ter Apel een aparte opvang gecreëerd voor 30 asielzoekers. Die opvang bestaat uit een aantal (eenpersoons)kamers en gemeenschappelijke ruimtes. Deze opvang bevindt zich in een “hofje” en wordt met hekken afgeschermd van de rest van de opvang. Asielzoekers die in de PBL worden opgevangen mogen zich de hele dag op het terrein van het hofje vrijuit bewegen, maar mogen het terrein van het hofje niet verlaten. Dat laatste kan slechts tweemaal daags (een uur per keer). Verder krijgen zij een verplicht dag- en avondprogramma en moeten zij zich beschikbaar houden voor de afwikkeling van hun asielaanvraag. De plaatsing in de PBL duurt zolang er nog niet is beslist op de aanvraag. Vooraf – op het moment dat tot plaatsing in een PBL wordt besloten – wordt de duur van de plaatsing niet bepaald.

7.1. Ter zitting heeft het COa toegelicht dat plaatsing in een PBL bedoeld is voor asielzoekers met een kansarme aanvraag. Dat zijn volgens het COa in ieder geval asielzoekers in spoor 1 en 2 en kunnen ook asielzoekers in spoor 4 zijn. Verder heeft het COa ter zitting betoogd dat de grondslag voor het vrijheidsbeperkende karakter van de individuele plaatsing in een PBL kan worden gevonden in de aanwijzing die is gegeven op grond van artikel 55 van de Vw.

7.2. Niet in geschil is dat eiser recht heeft op opvang en dat de opvang die wordt geboden in de PBL een vrijheidsbeperkend karakter heeft.

7.3. Op grond van de Opvangrichtlijn is het de lidstaten toegestaan om een plaats van verblijf aan te wijzen indien dat nodig is voor een snelle behandeling van de asielaanvraag. Ook is het mogelijk om een gebiedsbeperking aan te wijzen en de toekenning van materiële opvangvoorzieningen afhankelijk te stellen van het daadwerkelijk verblijf van de verzoekers op een door de lidstaten te bepalen specifieke locatie. Onder bepaalde voorwaarden is het verder toegestaan in een opvangvoorziening maatregelen te treffen die kunnen inhouden dat een asielzoeker in een andere opvanglocatie wordt ondergebracht. En dat die maatregelen mogelijk zo ver gaan dat iemand in zijn bewegingsvrijheid wordt beperkt of zelfs zijn vrijheid wordt ontnomen, is daarbij niet uitgesloten.

7.4. In Nederland zijn de (minimum)normen voor de opvang, de normen voor het beperken, intrekken en beëindigen van de opvang en de vrijheidsbeperking en -ontneming geregeld en uitgewerkt in de Vw en de Rva 2005. Zo zijn in de Rva 2005 (onder andere) bepalingen over de toelating tot de opvang (artikelen 2 t/m 4), de beëindiging van de opvang (artikelen 5 t/m 7) en het beperken van de verstrekkingen (artikel 10) neergelegd. De vrijheidsbeperking die op dit moment onlosmakelijk verbonden is met de opvang in een PBL is niet een beperking die geregeld is in de Rva 2005. De Vw bevat in hoofdstuk 5 weliswaar regels voor vrijheidsbeperkende (en vrijheidsontnemende) maatregelen (artikel 56 e.v.), maar in dit geval is de vrijheidsbeperking niet gebaseerd op één van de maatregelen uit hoofdstuk 5 van de Vw. Ook daarin valt dus geen grondslag voor de

vrijheidsbeperking in een PBL te vinden. En hoewel artikel 7 van de Opvangrichtlijn en het daarop gebaseerde artikel 55 van de Vw in bepaalde situaties de mogelijkheid biedt tot het aanwijzen van een locatie waar de vreemdeling moet verblijven, betekent dat niet dat op grond van dit artikel zonder meer een vrijheidsbeperking van een omvang als de onderhavige kan plaatsvinden. Zo is bijvoorbeeld onduidelijk op grond waarvan de vrijheidsbeperking zich ook uitstrekt tot de dagen of momenten waarop er geen afspraken in het kader van de asielprocedure zijn gemaakt met eiser. Ook de aanwijzing die in dit geval is gegeven duidt niet op een vrijheidsbeperking van die omvang. Die aanwijzing betreft immers alleen de verplichting voor de vreemdeling om zich in verband met het onderzoek naar de inwilligbaarheid van de asielaanvraag beschikbaar te houden op een aangewezen plaats, in dit geval Ter Apel. Anders dan het COa heeft betoogd biedt ook die aanwijzing in dit geval dus geen voldoende grondslag voor het vrijheidsbeperkende karakter van deze omvang bij de plaatsing in een PBL.

7.5. De rechtbank is gelet op het voorgaande dan ook van oordeel dat de beperking van de vrijheid die onlosmakelijk verbonden is aan de plaatsing in een PBL geen voldoende grondslag heeft in de toepasselijke wet- en regelgeving. Onder die omstandigheden kan het COa eiser niet voor de keuze stellen opvang in een PBL te gebruiken of geen opvang te krijgen.

7.6. Dat betekent dat het beroep tegen de met een beschikking gelijk te stellen handeling (de mededeling van het COa) reeds hierom gegrond is. Gelet hierop komt de rechtbank aan een bespreking van de overige gronden niet toe.

[Naar inhoudsopgave](#)

Richtlijnen en verordeningen

JnB 2024, 235

MK ABRS, 29-02-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:870](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Verordening (EU) Nr. 604/2013 17

EU Handvest 4

EVRM 3

DUBLINVERORDENING. BULGARIJE. INTERSTATELIJK VERTROUWENSBEGINSEL.

Detentieomstandigheden, toegang tot rechtsbijstand vanuit detentie en de situatie in de Bulgaarse opvangcentra. Er is geen aanleiding om te veronderstellen dat de vreemdeling bij overdracht aan Bulgarije een reëel risico loopt op een met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM strijdige behandeling.

Deze uitspraak gaat over de vraag of de staatssecretaris zich terecht op het standpunt heeft gesteld dat hij bij de toepassing van de Dublinverordening voor Bulgarije mag uitgaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel en dat de vreemdeling geen reëel risico loopt dat hij na overdracht aan Bulgarije terechtkomt in een situatie die in strijd is met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM. Daarbij zal worden ingegaan op de omstandigheden in detentie, de toegang tot rechtsbijstand vanuit detentie en de situatie in de Bulgaarse opvangcentra. [...]

4.2. [...] In deze zaak betekent dat dat de Afdeling zal beoordelen of er aanknopingspunten zijn waaruit blijkt dat de asielprocedure in Bulgarije een fundamentele systeemfout bevat die de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid bereikt en die relevant is voor de specifieke overdracht van

Dublinclaimanten aan Bulgarije. De Afdeling verwijst naar het arrest Jawo [[ECLI:EU:C:2019:218](#)], punten 83-85 en 91-93.

Eerdere uitspraken van de Afdeling over de situatie in Bulgarije

5. De Afdeling heeft in haar al genoemde uitspraken van 16 augustus 2023

[[ECLI:NL:RVS:2023:3133](#) en [ECLI:NL:RVS:2023:3134](#)] overwogen dat niet is gebleken dat aan Bulgarije overgedragen Dublinclaimanten een reëel risico lopen om slachtoffer te worden van pushbacks. Verder heeft de Afdeling overwogen dat een Dublinclaimant na overdracht aan Bulgarije in beginsel toegang heeft tot opvang. Daarbij heeft de Afdeling van belang geacht dat uit het rapport van AIDA van maart 2023 (abusievelijk vermeld als 2022) volgt dat een aan Bulgarije overgedragen Dublinclaimant wordt overgebracht naar een opvangcentrum, dan wel naar een gesloten uitzetcentrum als de asielaanvraag tijdens diens afwezigheid definitief is afgewezen. Ook heeft de Afdeling bij haar beoordeling betrokken dat uit het rapport van AIDA volgt dat slechts 61 procent van de opvangplekken bezet is. Daarnaast heeft de Afdeling overwogen dat de betrokken vreemdelingen zich tot de Bulgaarse autoriteiten kunnen wenden om te klagen over de door hen naar voren gebrachte mishandelingen in detentie en slechte omstandigheden waaronder een quarantainemaatregel zou zijn uitgevoerd.

5.1. In haar uitspraak van 16 oktober 2023, [ECLI:NL:RVS:2023:3806](#), heeft de Afdeling overwogen dat uit het rapport van AIDA van februari 2022 volgt dat een vreemdeling in Bulgarije beroep kan instellen tegen een eventuele afwijzing van een asiëlverzoek met behulp van rechtsbijstand. Ook heeft de Afdeling overwogen dat uit dit rapport volgt dat medische basiszorg beschikbaar is in de opvangcentra. Over de verklaringen van de vreemdeling dat hij een week onder slechte omstandigheden gedetineerd is geweest in Bulgarije en dat hij daarna is mishandeld, heeft de Afdeling overwogen dat daarmee niet aannemelijk is gemaakt dat de vreemdeling na overdracht aan Bulgarije een reëel risico loopt op een met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM strijdige behandeling. Dit omdat de vreemdeling niet heeft geprobeerd om over de gestelde misstanden te klagen bij de Bulgaarse autoriteiten of (hoogste) rechter en omdat hij niet aannemelijk heeft gemaakt dat klagen bij voorbaat zinloos was.

Beoordeling van grief 1: detentie en toegang tot rechtsbijstand

6. De staatssecretaris betoogt terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de omstandigheden in detentiecentra en de toegang tot rechtsbijstand tot het oordeel leiden dat er in Bulgarije fundamentele systeemfouten zijn die de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid uit het arrest Jawo bereiken. Dit volgt uit de hiervoor genoemde uitspraak van de Afdeling van 16 oktober 2023. Daarbij is van belang dat ook in dit geval de vreemdeling niet heeft geprobeerd om zich te beklagen bij de Bulgaarse autoriteiten of (hoogste) rechter over de omstandigheden in het detentiecentrum, terwijl de staatssecretaris dat wel van hem mag verwachten. Zoals de staatssecretaris terecht betoogt, hebben advocaten en medewerkers van ngo's bovendien toegang tot de detentiecentra en komt in ieder geval het Bulgarian Helsinki Committee wekelijks op bezoek (rapport van AIDA van maart 2023, p. 98).

Beoordeling van grief 1: de situatie in de opvangcentra

6.1. De staatssecretaris betoogt verder terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat de opvangvoorzieningen in Bulgarije zo slecht zijn dat sprake is van een fundamentele systeemfout die de bijzonder hoge drempel van zwaarwegendheid uit het arrest Jawo bereikt. Hoewel uit het AIDA-rapport van maart 2023 volgt dat de opvangvoorzieningen sinds 2015 onder druk staan door achterstallig onderhoud en slechte hygiënische omstandigheden, volgt uit dat rapport ook dat de Bulgaarse autoriteiten voorzien in accommodatie in verschillende open opvangcentra, dat zij daar

per persoon dagelijkse drie maaltijden aanbieden en dat er gratis toegang tot de basisgezondheidszorg is (p. 72). Verder volgt daaruit dat de opvangcentra hun maximale bewonersaantal niet hebben bereikt en dat door middel van donaties wordt voorzien in onder andere bedden, hygiëneproducten, medicijnen en schoolboeken (p. 76-77). Daarnaast voorzien de autoriteiten sinds mei 2022 maandelijks in gerichte veiligheidsinspecties en ongediertebestrijding in alle opvangcentra (p. 77-78).

Hoewel het rapport bevestigt dat er in de opvangcentra problemen zijn met het onderhoud van de voorzieningen, ongedierte, de hygiëne, het eten en de ongewenste toegang van verdachte personen, volgt hieruit niet dat een persoon die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn wil en eigen keuzes om terecht komt in een toestand van zeer verregaande materiële deprivatie. Bovendien kan de vreemdeling zich tot de Bulgaarse autoriteiten wenden als hij problemen ervaart in de opvang, omdat niet is gebleken dat zij hem niet kunnen of willen helpen.

Conclusie over grief 1

6.2. Gelet op het voorgaande is er geen aanleiding om te veronderstellen dat de vreemdeling bij overdracht aan Bulgarije een reëel risico loopt op een met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM strijdige behandeling. De Afdeling verwijst ter vergelijking naar het arrest van het EHRM van 4 november 2014, Tarakhel tegen Zwitserland, [ECLI:CE:ECHR:2014:1104JUD002921712](#), punten 93 en 120. De grief slaagt.

Beoordeling van grief 2: artikel 17 van de Dublinverordening

7. De staatssecretaris betoogt in zijn tweede grief terecht dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat hij ondeugdelijk heeft gemotiveerd waarom hij in de verklaringen van de vreemdeling over mishandeling en het gebrek aan voorzieningen geen aanleiding ziet om de asielaanvraag in behandeling te nemen krachtens artikel 17, eerste lid, van de Dublinverordening. De vreemdeling heeft zijn verklaringen over wat hem eerder in Bulgarije zou zijn overkomen niet onderbouwd en daarmee is niet gebleken dat sprake is van bijzondere individuele omstandigheden die maken dat overdracht aan Bulgarije van onevenredige hardheid getuigt. Daarnaast volgt uit de overwegingen hiervoor dat er in het algemeen geen aanleiding is om te veronderstellen dat de vreemdeling bij overdracht aan Bulgarije een reëel risico loopt op een met artikel 4 van het EU Handvest en artikel 3 van het EVRM strijdige behandeling. De grief slaagt.

[Naar inhoudsopgave](#)

Toezicht en vrijheidsontneming

JnB 2024, 236

MK ABRs, 04-03-2024, [ECLI:NL:RVS:2024:893](#)

staatssecretaris van Justitie en Veiligheid.

Richtlijn 2013/32/EU Overweging 54, artikel 33, 43

Verordening (EU) Nr. 604/2013 Overweging 12

VRIJHEIDSONTNEMENDE MAATREGEL. Ook in de grensprocedure mag worden beslist om een verzoek om internationale bescherming overeenkomstig de Dublinverordening niet in behandeling te nemen.

2. In beroep heeft de vreemdeling aangevoerd dat, omdat hij een Dublinclaimant is, zijn aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 43 van de Procedurerichtlijn niet in de grensprocedure mag worden behandeld, zodat de grensdetentie onrechtmatig is.

2.1. In de enige grief klaagt de vreemdeling tevergeefs dat de rechtbank ten onrechte heeft overwogen dat deze beroepsgrond niet slaagt.

In artikel 43, eerste lid, van de Procedurerichtlijn wordt omschreven in welke gevallen lidstaten een procedure kunnen invoeren om aan de grens te beslissen over een verzoek om internationale bescherming. Dat kan onder meer als "[...] de ontvankelijkheid van een verzoek krachtens artikel 33 [...]" van deze richtlijn aan de orde is.

Volgens de vreemdeling doet de verwijzing in deze bepaling naar "[...] de ontvankelijkheid van een verzoek [...]" vermoeden dat alleen een verzoek om internationale bescherming dat niet-ontvankelijk kan worden verklaard in de grensprocedure mag worden behandeld.

Die lezing wordt niet gevolgd. De verwijzing naar artikel 33, met als opschrift 'Niet-ontvankelijke verzoeken', is niet beperkt tot het tweede lid, waarin vijf situaties worden omschreven wanneer een verzoek om internationale bescherming niet-ontvankelijk is. Uit het eerste lid van artikel 33 volgt duidelijk dat het niet-ontvankelijk verklaren van een verzoek om internationale bescherming, "[...] naast de gevallen waarin een verzoek niet in behandeling wordt genomen overeenkomstig Verordening (EU) nr. 604/2013 [...]", een uitzondering is op de verplichting van de lidstaten om overeenkomstig de Kwalificatierichtlijn alle verzoeken om internationale bescherming ten gronde te onderzoeken.

De conclusie kan daarom niet anders luiden dat ook in de grensprocedure mag worden beslist om een verzoek om internationale bescherming overeenkomstig de Dublinverordening niet in behandeling te nemen. Deze uitleg wordt bevestigd door overweging 54 van de considerans van de Procedurerichtlijn en overweging 12 van de considerans van de Dublinverordening. Uit deze overwegingen volgt dat de Procedurerichtlijn in aanvulling op en onverminderd de bepalingen van de Dublinverordening van toepassing is op asielzoekers die onder het bereik van deze verordening vallen. Uit deze systematiek volgt dat een procedure in het kader van de Dublinverordening in een grensprocedure mag worden behandeld, omdat deze verordening geen bepaling bevat waaruit volgt of kan worden afgeleid dat een behandeling in de grensprocedure niet mag.

[Naar inhoudsopgave](#)